

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

évi	-----	160 L.
trimeszi	-----	90 L.
havi	-----	4 L.
Külföldre az évi előfizetés 250 L.		

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplóját és külön falnaplójunkat is.

A hit lobogója alatt.

— Az Erdélyi Római Katolikus Népszövetség beköszöntője. —

Először szólalok meg a Magyar Nép lapjain, de kiváló szerkesztői nemes, tiszta gondolkozása, amelyet írásuk és működésük után ismerek, bátorit, hogy most és ezután is testvéreim szent ügyeinek kitűnő lap útján is szolgáljak.

Nemrég olvastam a Magyar Népből egy szép cikket a mexikói katolikusok küzdelméről és örömmel töltött el, ahogy a cikk a katolikus vallás üdvös hatását az erkölcsökre és a műveltségre ismertette.

Ezért irhatok e lapban a Kath. Népszövetségről is. Én szívemből óhajtom, hogy minden protestáns testvérem lelkéből keresse az igazságot; őszintén higgye Krisztust, aki az Ő szent evangéliumával új világot teremtett a lelkek-

ben. Mert az igazán hívő és imádkozni tudó protestánsal ha nem is a templom szentélyében, de künn az életben a jó ügyért találkozunk. Ha az emberiség őszintén törekednék megérteni az evangéliumot,

és ennek erkölcsi törvényeit, nem lenne háboru, panama, rabszolgaság, nyomor. De az embe-

ják a szövetségeket: az embereknek lelkükben meg kell változniok, úgy, ahogy Krisztus tanította és csak ez hozza meg az általános békét.

A Kath. Népszövetségnek hivatása, hogy ezt mélyen a lelkekbe vésse. — A hivatalokban mindig lesz lelkiismeretlenség, a gyöngébbet mindaddig elnyomják, az emberek egymást kiuzsorázzák, becsapják, ha a vallás által a lelkiismeretüket nem nevelik.

Ezért hirdetem mindig a Népszövetségben és esengve kérem minden hit- és fajtestvéremet, hogy minden áron szeressék templomukat, iskolájukat, papjukat, tanítóikat, és ez áll nemcsak a katolikusokra, hanem minden hívő emberre. Mert a templom és

iskola azok a szent helyek, amelyekben legjobban lehet az embert nevelni. Aki vallásbeli kötelességét hiven teljesíti, annak a lelkiismerete tiszta, de még a vérét is tisztán megőrzi.

Minden áldozatot meg kell

Szilágyi M. Dózsa
a Népszövetség igazgatója.

riség még nagyon messze áll attól.

Én pedig szentül meg vagyok győződve arról, hogy hiába hoznak sok törvényt, hiába van jól felszerelt hadsereg, hiába kötik meg a sok békét, csinál-

hozni, hogy a pap és tanító élni, tudjon, hogy hivatását tudja teljesíteni.

Kedves katolikus és magyar testvérem, itt van a te bűnöd. Nem hittem volna, hogy vannak székelyek, akik sajnálják az egyházi, az iskolaadót. Inkább engedik pusztulni, csak hogy ne kelljen fizetni. Pedig ha az iskolád pusztul, elpusztul az erkölcsöd, tönkre megy a véred, a fajod.

A katolikus Népszövetség az ország egyik szelétől a másik széléig hirdetni fogja, hogy össze kell fogni a templom és az iskola megmentésére, fenntartására.

Ne sirasd azt a hitvány pénzt. Tartsd kitüntetésnek, becsületbeli kötelességnek, hogy az iskoláért tehetsz valamit. Hát az oly nagy áldozat lenne, ha naponként 50 banit vagy 1 lejt félretennél az iskola számára? Hisz ma az ember 50 banit még koldusnak se mer adni. Pedig ha minden katolikus, minden magyar évenként 365 lejt, vagy csak 184 lejt becsületesen beszolgáltatná, nem kellene akkor busulni.

A Katolikus Népszövetség városról-városra, faluról-falura fog járni, gyűléseket tart, a nép

A r. kath. Népszövetség, az anyákat hívja kebelébe.

számára vezetőket választ és tanít, nyomtatványokat ad ki, nem fog a beszédben kifáradni,

Jelszavunk: Krisztus élete az igazság útja.

csak hogy a katolikus iskolákat megmentse, a katolikus népet összetartsa, közös munkára és áldozatra serkentse.

Azért kérem a ti nevelőket, különösen a katolikus plébánosokat és tanítókat, hogy segítsenek ebben az áldásos és szükséges munkában és már előre szervezzék a kath. népet, ahogy én ezt több ezer szétküldött nyomtatványban már ismerttettem.

Áldani fog az egyházad, áldani fog a gyermeked, áldani fog a fajod, és áldani fog a saját lelkiismereted is, ha a kötelességed teljesítetted.

SZILÁGYI M. DÓZSA,
a Kath. Népszövetség Igazgatója.

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvnap-tárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul november folyamán csak azok az előfizetőink kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bezárólag egészen rendezték.

Isten sujtó keze.

Az idei esztendőben tulságosan érezhette a világ Isten haragját, mert bizonyára nagyon megérdemeljük. A mi földjeinkre is rázudította vizeit, szélvész, viharok pusztítottak erre is, arra is; mégis megkimélt olyan ezer meg ezer emberéletbe kerülő és sok milliónyi értéket elpusztító végzetes csapásoktól, minők Japánt, Kínát és legutóbb az Amerikai Egyesült Államok egyik legszebb tartományát, Floridát, sujtónak.

Florida, mely nevét is onnan kapta, hogy valóságos virágos kert, meleg, de nem forró éghajlatú vidék, melyen a gyapottermelés a főfoglalkozás. Az őslakók még ma is ezzel foglalkoznak. Csak hogy Florida a háboru óta kezdett kicsuszni az őslakók kezéből.

Azt tudjuk, hogy Amerika a milliomosok és milliárdosok hazája, de ezek mellett igen sokan vannak, akik még nem tartanak a milliónál, de vagyonuk egészen tisztességes sőt bőszes. Az igen gazdag emberekben a jó mód bizonyos vándoröszönt fejleszt ki, mely elsősorban arra törekszik, hogy az időjárás viszonyosságai elől meneküljön. Hát az amerikai milliomosok a tél hidege elől seregestül menekülnek Egyiptomba, vagy Monte Karlóba, Nizzába. Vagyonuk megadja nekik a módot, hogy vállalataiktól, üzleteiktől távol gond nélkül éljenek. Ez a vándorló-kedv a háboru óta elfogta még a nem milliomosokat is, csak hogy ezek mégsem mehetnek nagyon messzire, mivel üzleteiktől és vállalataiktól nem szakadhatnak el hosszabb időre. Hogy azonban a tél zordonságától megszabaduljanak, ezek úgy találták, hogy Florida elég közel van, hogy a telegráf és telefon segítségével üzleteiket intézhessék és mégis olyan kellemes, hogy mindenképpen pompásan tölthessék az idejüket.

Megkezdődött tehát a Floridában telelés divatja. Ez a divat évről-évre fokozódott, amit legvilágosabban elárul az, hogy ma 5-10 ezer dollárba kerül egy hold föld, amelynek értéke 20 évvel ezelőtti 5 dollár volt. De az építkezésre való föld így is hamarabb elfogyott, mint az építettni akarók. Ezek azután úgy segítettek magukon, hogy betonból mesterséges szigeteket építettek a tengerbe és ezeken rendezték be villájukat és kertjüket. S még ez sem volt elég: ilyen mesterséges szigetekre és ezeket összekötő hidakon keresztül, tehát a szöszoros érelemben a ter-

gerhátán vezették a vasutat, mely legrövidebb uton kötötte össze Floridát New Yorkkal. A vasut végső állomása volt Key West (Nyugat kulcsa) város és mellette feküdtek Palmbeach (Pálmagpart) és Miami városok, melyek kényelmükkel, fényűzésükkel és könnyű erkölcsökkel az üdülő gazdagok földi paradicsomai voltak. Ugy éltek itt, mint a pogány ókorban a nagyon gazdag és nagyon önző emberek Pompeii városban és Baiae tengerpartján akkor is, mint, most a tengerbe épített szigeteken és elfeledték, hogy Pompeiit a Vezuv tűzhányó hegy tüze, Baiae a tenger hullámai pusztították el.

A pusztulás várt a Floridában mulatókra is.

Mert egy napon jött a rettenetes tornado, a tenger vízből óriási forgatagokat maga előtt hajtó vad orkán és végig söpört a gazdagságnak és bűnnek magát fitogtató minden szépségén és pazarlásán és eltűntek a virágzó városok, a pompázó kertek, a jóléttől puffadó villák és paloták, a színházak, a tánctermekek, a szállók és a kátyabarlángok. De eltűntek a földszíneől az emberi szorgalomnak hasznosabb gyümölcssei és az emberek ezrei is.

Megdöbbenve állunk meg a pusztulás rettentő hireivel szemben. S míg szánalmunk és részvevésünk teljességével viseltetünk a rettenetes orkán emberiáldozatai iránt és az éleiben maradókra szakadt nyomorúságon, — alázatosan hajtunk fejet az Isten sujtókezének munkája előtt, mely a semmibe fújta egyetlen intésével az emberek elbizakodottságának, dőlyfősségének és kényelemszeretetének minden alkotását. Mert hiúságok hiúsága minden, legfőként a mohó önzéssel fölhalmozott és szemérmellenül magát fitogtató gazdagság, ha csak az egyes ember kényelmét és pöffeszkedő jólétét szolgálja. Florida székhelyein a háboruban és a háboru után meggazdagodottak élték kirakatéletüket a zord időjárás elől elmenekülve, — míg milliók és milliók keserves küzködéssel alig tudták megszerezni a mindennapit.

Rettenetes intés és tanulság a Floridát elpusztító orkán: az emberi önzés, mely sokszor kímélet nélkül tör a maga kielégítésére, kihívja maga ellen Isten haragját. De a becsületes munkát és a becsületes munkával megszerzett jólétet és gazdagságot mely szerényen és hiven teljesíti kötelességét magával és az emberekkel szemben is, Isten áldása kíséri.

(dr.)

KÜLFÖLD

Német francia közeledés. Németországnak a Népszövetségbe való felvételét, mint már említettük, a német-francia viszony nagyfokú enyhülése követte, amely közvetlen tárgyalások után mindkét félre eredményes megállapodásban nyert befejezést. E megállapodás szerint Franciaország lehető rövid idő alatt ki fogja üríteni a még megszállva tartott német területeket és beleegyezik abba, hogy a Gaar vidékre nézve a békeszerződésben elrendelt népszavazás foganatosítása előtt megtörténjék ennek a területnek a katonai kiürítése is, viszont Németország újjászervezi rendőrségét, katonaságát és egyéb közbiztonsági alakulatait oly módon, amint ezt a katonai ellenőrző bizottság jelentése körvonalazta. Ezzel szemben azonban megszűnik maga az ellenőrző bizottság s helyébe a Népszövetség lép. Ezenkívül gazdasági feltételek vannak még a megállapodásban, melyek alkalmasak a két állam egymáshoz való viszonyának bensőbbé tételére. A tárgyalásokat Stressemann német külügyminiszter és Briand folytatták, nagyon barátságos hangon és következményük kölcsönös miniszterlátogatás lesz Párisban és Berlinben. Tehát olyan dolog, amit még csak egy évvel ezelőtt is teljesen lehetetlennek tartottak volna.

A megegyezés megkötése után Stressemann a genfi német kolónia vendégül látta. A vacsorán Stressemann válaszolt a hozzáintézett üdvözlésekre és örömet fejezte ki azon, hogy a Népszövetség mostani ülésén történtek és a német-francia megállapodás következtében Németország visszanyerte szuverénitását és elfoglalta az őt megillető helyet a nemzetek között, mint egyenlő társuk. A túlzó francia lapok egy része erősen megtámadta ezért a kijelentésért Stressemannt, de a francia közvélemény legnagyobb része örömmel fogadta a megállapodásokat és nagy ünneplésben részesítette Briand-t.

Javult a francia-olasz viszony. Mint már előre megmondtuk, a francia olasz összetűzésnek nem lett komolyabb következménye. Az olaszországi tüntetésekre viszonzásul ugyan a Franciaországhoz tartozó Korzika szigetének olasz lakossága parázs tüntetést rendezett Olaszország ellen, de ezzel vége is lett a feszültségnek. Mussolini szigorú utasítására az olasz újságok abbahagy-

ták Franciaország támadását s a felizgatott kedélyek mindkét oldalon lecsillapodtak. Az izgalmak nyomát azonban bizonyára érezni fogják még sokáig.

Még nincs nyugalom Spanyolországban. Bár Primo da Riverának sikerült elfojtania a tüzesség lázadását, a rend és nyugalom még korántsem állott helyre az országban. A lakosság műveltebb és értelmesebb része nyíltan kifejezi elégedetlenségét a diktátor uralmával s nyugtalan a hadseregnek eddig tartózkodó része is. Mind általánosabban kezd megnyilvánítani az a kívánság, hogy a király mentse fel Primo de Riverát a kormány vezetésé alól s a beavatottak szerint Alfonz király is megelégette már a diktátor zsarnokságát s a legelső alkalommal el fogja mozdítani.

Görögország választ. A legújabb államcsíny után Görögország megint választ s abban reménykedik, hogy a választások eredményében sikerülni fog visszatérnie az alkotmányos kormányzás terére. Az eddigi tapasztalatok nem adnak sok alapot erre a reménységre, az azonban már bizonyos, hogy az államcsíny nagy veszedelemtől mentette meg a világot. Kiderült ugyanis, hogy Pangalos hadüzenet nélkül meg akarta támadni Törökországot, hogy Tráciát visszaszerezze. Ebből pedig olyan bonyodalmak keletkeztek volna, melyeknek hatásait ki sem lehet számítani.

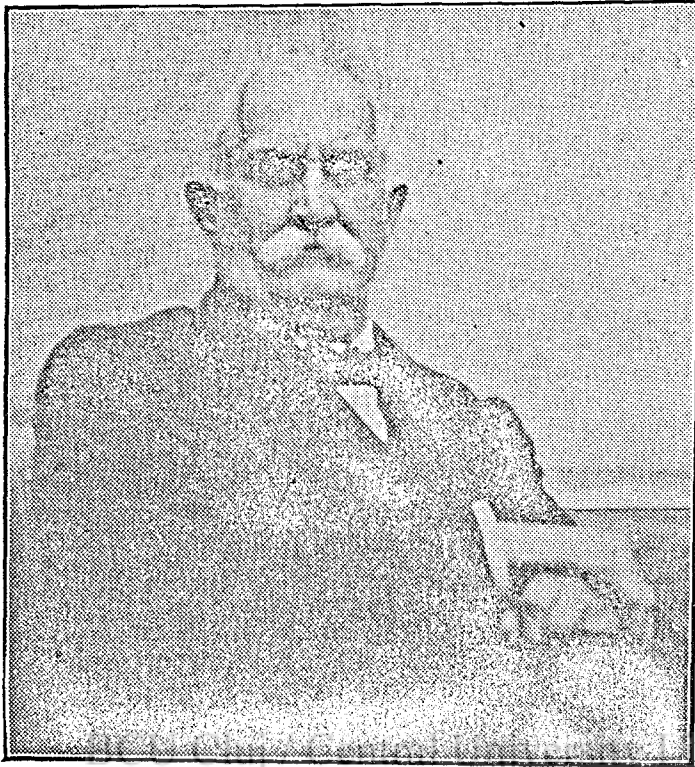
Befejezték Magyarország pénzügyi újjáépítését. A Népszövetség pénzügyi bizottságának záróülésén Magyarország képviselője a munkálatok befejezésének bejelentése mellett köszönetét nyilvánította a minden oldalról tapasztalt támogatásért. A bizottság nevében a szerb megbízott válaszolt nagyon melegen s utalt arra a nagyfokú javaslatra, mely Magyarország és Szerbia viszonyában beállott. Az elnöklő angol kiküldött pedig kihirdette a határozatot, mely szerint a tanács megállapította Magyarország pénzügyi egyensúlyát. Így a magyar gazdasági élet alapjait állandóan biztosítottak kell tekinteni.

Unitárius ünnepnapok Kolozsváron.

Azoknak a küzdelmes éveknek történetébe, amelyek a világháborút követő összeomlás óta nehezédnek az erdélyi magyar népre, ragyogó

dében megrajzolta az ősz püspök alakját. Akik hallották ezt és a többi magasan szárnyaló szónoklatot, sohasem fogják ezt a gyönyörű ünnepet

Barabás Béla.

betűkkel írhaljuk be az 1926. szeptember 18., 19. és 20. napjait.

Gyönyörű ünnepnapok voltak ezek! Nemcsak az ünnepet rendező unitárius atyánkfiaié, hanem az egész erdélyi magyarságé, sőt elhatol ez ünnep híre, szétsugárzik e napok fénye mind az egész világra, ahol magyarok és nem magyarok figyelik a mi kis néptünknek fajáért, nemzetiségéért, kulturájáért és hitért folytatott nagy harcait s ahol — tengereken túl Angliában és Amerikában — az ősi egy Isten hit közösségével a hit őforrásához, a hitalapító Dávid Ferenc erdélyi földjéhez fűzött hitronkok élnek.

Az Ur végtelen kegyelme nagy emberi csodával ajándékozta meg az unitáriusokat. Egyházfejedelmük, *Ferenc József püspök* a természet törvényeinek alávetelt törékeny testtel, de teljes lelki erővel, a tudós elme ragyogó, tiszta egységével, a szeretet buzgó forrását bőségesen árasztó szívvvel töltötte be nemes életének kilencvenegyedik, áldásos püspöki működésének ötvenedik évét.

Valóban a bibliai agg Simeon állt előttünk elevenen, amint Lőrinczy Dénes tordai esperes ünnepi beszé-

lefeledni, amelynek központjában ez a kilencvenegy éves pátriárka állott ki, még kevésbé lehet elfeledni az ő szavait. Ugy beszélt, mint egy atya gyermekeihez, mint egy bibliai családfő a tőle származó egész nemzetiséghez. Nem tudjuk, mit csodáljunk jobban: gondolatainak fenkölt tisztaságát, érzéseinek, frissességét, azt a szinte fiatalos könnyedséget, amint ezeket kifejezte vagy talán leginkább azt az üdítő, derűs humort, mely a templom falai közt az élet legszebb ajándékát, a szívből áradó mosolyt varázsolta a hallgatók arcára, amikor azt mondta, hogy ő megfiatalodott, mert tavaly kilencvenedik születése napjának ünnepén, 90-es számot látott a szószék leplén, most pedig csak 50-es számot látunk ottan.

Az ünnepek másik kimagasló alakja volt *Barabás Béla, a kollégium leghitesebb vendtlákja.*

Barabás Bélát ismeri minden magyar ember. Az aradi egyszerű iparos fia a vértanúk földjéből rajongó honszerelmet szívott magába. Egész életét, mint a függetlenségi párt egyik vezére, a magyar nemzet függetlenségéért vívott politikai harcokban töltötte el. Bámulatos szónoki ere-

jével a magyar nép nagy tömegeit mindenütt a függetlenségi zászló alá hódította, ahol ő szót emelt. Történelmi nevezetességű diadala volt, amikor Tisza Kálmánt, Magyarországnak 15 éven át hatalmas miniszterelnökét a saját szűkebb hazájában, Biharország fővárosában, N. váradon megbuktatta.

Barabás Bélát az összeomlás sem törte meg. Ő nem temetkezett romok alá, mint Sámson, nem menekült egykori nagy diadalokkal járó politikai működése központjába, Budapestre, ahol mint az egyik legnagyobb magyar közjogi méltóság viselője, a delegáció volt elnöke; bizonyára fényes szerephez juthatott volna, hanem itt maradt, hogy a romokból föltámassza új életre, új harcra vezesse a maga leliport magyar népét.

Miért tette ezt?

Mert lebirhatatlan szerelemmel szereti népét, mert megdönthetetlen hűséggel ragaszkodik ehhez a földhöz, az anyaföldhöz, mert inkább megszorítaná a maga nemes életének áldozatul dobásával az aradi vértanúk számát, semhogy meghazudtolja azt az érintetlen, tiszta, bátor lelket, amely egész élete működéséből kisugárzik.

Ez a lélek szól hozzánk az unitárius kollégium udvarán Barabás Béla ércesen csengő, tárogatósan hangzó hangjából.

Hívta az őket, ünneplésre, emlekezésre, szent fogadalomra, hogy hűvek maradjanak azokhoz. A nagy eszmékhez, amelyeket itt, az ősi kollégiumban szedtek magukba, — gyászolta vagy inkább dicsőítette a holtakat, a kollégium hajdani nagy szerű, történelmi tanárait, kegyes jöltevőit, akik a tudás kincseit ajándékozták századok ifju nemzedékének s akik kincseik adományozásával biztos hajtékot emeltek a tudománynak, erkölcsnek, a hitnek és a magyarságnak.

Barabás Béla valóságos nemesilevelet adott az unitárius kollégiumnak azzala vallomásával, hogy úgy érzte azt az erőt, amellyel egész életén keresztül küzdött s utolsó percéig küzdött fog a magyar népért, — azt az erőt, amelyet szerzett, azt a szent tüzet itt fogadta lelkébe az alatt az egy év alatt, amikor ennek az iskolának a diákja volt.

Szebb bizonyítványt ennél nem adhat egy vén diák az iskolájának.

De háláját leróta az egész összegyülekezett vén diáksereg. Egy millió lejt adakoztak az ifju diákok segítségére, hogy pótolják azt, amit a mostoha sors elrabolt a diákoktól, a diákok anyjától, az ősi, 370 éves kollégiumtól. *Vásárhelyi Tamás.*

H I R E K

A Magyar Párt gyergyói intézőbizottságának felhívása. A Magyar Párt gyergyószentmiklósi intézőbizottsága ezúton is felkéri mindazokat, akik a folyó évi október hó 10-én Gyergyószentmiklóson tartandó országos nagygyűlésen részt óhajtanak venni, hogy ezen szándékukat legkésőbb folyó évi október hó 1-jig jelentsék be. (Dr. Józsa Andor ügyvéd, főtitkár címére) felemlítvén a családtagok számát is, hogy az elszállásolásról idejében gondoskodhassunk. Ugyszintén tisztelettel felkérjük, sziveskedjenek arról is értesíteni, hogy a nagyvülést követő napon kedvező időjárás esetén rendezendő s Gyergyószentmiklóstól 24 km-re levő Gyilkos-tói kiránduláson részt óhajtanak-e venni? Felvilágosításul jelezzük, hogy ezen kirándulás költségei a teljes napi ellátással (étkezés stb.) és fuvar költséggel együtt csak 300 lejben lesz megállapítva. Az Intézőbizottság.

Siriusnak igaza van. Sirius, az időjárás tudósa szeptemberre nézve helyesen jóslott. A hónap második fele nagyon mostohárn változott. Erdély hegyvidékeit 20-ika táján nagy havazások lepték meg. A gazdák érthető aggodalommal fogadják a zord idő hirtelen való beköszöniését. A krumpli, répa még mind a földben van, itt-ott a sarju is kúnt van még. A legelő nyájak leszorultak az erdei legelőkről, ami bizony elég gondot ad a gazdáknak.

Marosvásárhelyi vendiákok! Találkozónkat a gyergyószentmiklósi nagygyűlés miatt *október 17-re* halasztottuk el. Ne maradjon el egy se közületek, aki valaha is a marosvásárhelyi róm. kath. szeminárium vagy gimnázium lépcsőit taposta! Tesivéri szeretettel, ölelve vár a régi *Alma Mater*.

Buktatási járvány. Az aradi jegyzői tanfolyam vizsgái a napokban zajlottak le. Eredményéből csak azt kívánjuk kiemelni, hogy tizenkét kisebbségi jelölt közül egyetlenegy sem tette le sikeresen a vizsgát. A tizenkettő közül hét magyar és öt szász és sváb volt.

A magyar buza minősége a legelső Európában. Az idei kedvező időjárás egész Európában károsan befolyásolta az ezévi termés minőségét. Így például Németországban a jelentések 60—68 kg-os buza hektoliter sulyról szólnak s a többi országokban sem sokkal jobb a buza

minőségi átlaga. Ezek az országok kénytelenek lesznek keverés céljából jobb minőségű, nagyobb hektoliter sulyu búzát importálni. Julius havában Németország már közel 31000 vagon búzát vásárolt a külföldön. A magyar buza minősége is gyengébb a múlt évi termelésnél, azonban hektoliterenkint sulya országos átlagban még mindig 75.5 kg. vagyis messze fölülte van a többi európai gabona minőségének. A magyar búzát tehát erősen fogják keresni keverés céljából s minden kilátás megvan arra, hogy a magyar búzának az idén elég jó lesz az ára.

Pürkerec pusztulása. Nagy csapás érte a múlt hét péntekjén a brassómegyei Pürkerec községet. Cséplő emberek gondatlansága miatt kipattant egyetlen szikra a cséplőgépből, s nem telt bele néhány perc sem, a közel fekvő épületek lángokban álltak s a hatalmas szélvihar, amely egész délután elemi erővel dühöngött, gondoskodott arról, hogy a község legtávolabbi részeibe is eljusson a pusztító elem s lakóházak és gazdasági épületek egész sorát tegye egyenlővé a föld színével. A tűz kitörése után azonnal segítséget kértek a szomszédos községektől, ahonnan a tűzoltóság azonnal a tűz helyszínére sietett. Ott voltak a brassói, bodolai, a tatangi, a zajzoni tűzoltók, akik mindannyian derekasan vettek részt a mentés és az oltás munkálataiban, azonban a féktelenül tomboló széllel szemben teljesen tehetetlenek voltak. Az oltást nehezé tette a víz hiánya is, a tűz hatalmas méreteihez viszonyítva igen kevés víz áll rendelkezésre. Így is azonban a tűzoltók megfeszített munkája igen sok értéket mentett meg, s elhárították azt a nagyon is közelfekvő veszedelmet, hogy az egész község a lángok martaléka legyen. Így is a huszonnégy gazdának mintegy negyven gazdasági épülete pusztult el, s ami a legtragikusabb: egyetlen épület sem volt biztosítva. A kár az első becslések szerint négy és félmillió lej.

A csehek is hadat üzennek a szesznek! A szesz togyasztás ellen eddig Amerika lépett föl erélyesebben a törvénykezés útján. Példáját követni akarja Csehország is. A szesz ellenesek fellratot intéztek a kormányhoz és népszavazással akarnak til-

takozni az alkoholizmus ellen. Mint hogy azonban egy népszavazás rendkívül költséges, azt kívánja a szövetség, hogy a kormány a legközelebbi parlamenti vagy községi választásokkal egyidejűleg arról is szavaztassa meg a népet, hogy kívánja-e a csehszlovák köztársaság az alkohol-ellenes törvény meghozását. A csehek — amilyen okos emberek — bizonyosan a gonosz mérge ellen fognak szavazni.

Az igazságos bíró. Egy kínai bíró a tárgyalás előtt „megbeszélést” szokott tartani a felekkel. Történt, hogy egy ilyen megbeszélés alkalmával a panaszos ötven tallért adott a bírónak úgyve támogatásul. Amint a vádlott meghallotta ezt, fölkereste a bírót és száz tallért adott át neki. Nem hiába, mert a bíró az ítélet alkalmával a panaszost marasztalta el. A panaszos a bíró felé tartotta őt ujját és hangosan kiáltotta oda: — Nekem van igazam! A bíró nem jött zavarba, hanem mind a tíz ujját a panaszos felé tartotta: — Hallgass semmiházi, a másíknak duplán igaza van!...

Sajátságos köszönés. Az afrikai négerék sajátságos kifejezéssel üdvözlik egymást. — Jónapot, te ökröt — mondja az egyik fél. — Isten hozott, te legnagyobb ökröt! — felel a másik. Tévedés volna azt hinni, hogy gunyból nevezik egymást ökröknek. A négerék az ökröt tartják legdrágább kincsüknek s megisztelés-ként adják egymásnak az ökr-titultust.

Életmentő borotválás. Hajdanában (nem is olyan régen) a borbélyok fontos szerepet játsztak az orvoslások terén. A sebészeket például borbélyoknak hívták. Mosiban ez a szerepük megszűnt s csak kivételképpen követhének el olyan cselekvényeket, amelyek az embertársak egészségére, életére döntő hatással vannak. Ilyen szerephez jutott közelebről egy Varsó vidéki lengyel borbély. Smorgen községében egy gazdaember meghalt. A falu borbélyja megjelent a halottnál, hogy utolsó nagy útjára megborotválja De mi történt borotválás közben? A halottnak nyilvánított ember egyszercsak fölült és jókedvűen mosolygott a borbélyra. Kiderült, hogy a gazdaember valamelyes betegség következtében több napra elaludt. Ha a borbély oda nem érkezik és föl nem ébresztí álomból, alkalmasint élve került volna a föld alá.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

A szalárdi református dalkör hangversenye. Marosvásárhely környékének csaknem minden számottevő községében egymás után szervezik meg a dalegyleteket, amely nagy munkának a feladatát *Dr. Ferenczy Zsigmond* a vásárhelyi ref. dalkör elnöke végzi a legnagyobb ámbícióval. Rövid idő alatt már hat községben szervezte meg és alakított dalkört. Szeptember 11-én Szalárd telep díj dalárdája tartotta hangversenyét. Az ünnepélyen *Dr. Ferenczy Zsigmond* vezetésével a marosvásárhelyi dalárda is megjelent. Az állomásnál ünnepélyes fogadtatás volt *Török Géza* fatelepi igazgató vezetésével. Az üdvözlő beszédet *Fodor Béla* a dalegylet elnöke tartotta, amire *Dr. Ferenczy Zsigmond* válaszolt, kifejtve röviden a magyar dalhívását.

Az ünnepélyes hangverseny este fél tíz órakor kezdődött. A telep fenyővel díszített nagytermét Szalárd és környékének népe zsufolásig megtöltötte. A műsort a marosvásárhelyi és szalárdi dalárdák énekszámai töltötték be. A vásárhelyi dalárdát *Hajak Károly* karnagy kitünő hegedű művész vezette. A fegyelmeltség is óriási oszlopa e dalárda elsőhelyen való állásának. A szalárdi frissen hajtott dalkör a maga egyszerűségében az elismerést azért érdemli meg, mert e dalkört a telep egyszerű munkásai alkotják *Kovács György* karnagy vezetése alatt, aki e nehéz hivatását, mint egyszerű kovácmester vállalta. *Dr. Ferenczy Zsigmond* üdvözölte a halgatóságot és egy magas nivóju beszédben ismertette kulturánk legerősebb várának — a magyar dalnak szerepét. *Dr. Ferenczyné* gyönyörű magyar dalokat énekelt a dalárda kísérete mellett.

Vasárnap reggel a vendégek részére kirándulás volt a festőies szépségű völgy gyönyörű tájaira, amelynek tündértáji részletei örökké maradó emlékei lesznek a kirándulóknak.

Elismerés illeti *Török Géza* igazgatót, aki az egész rendezésnek szálait vezette, úgy az elszállásolásoknál, mint az igazi jó magyar vendéglátás szives fogadtatásában.

Magyar falvaink! Kövessétek Szalárd nemes és szép példáját minél nagyobb számban, hogy nehéz és szomorú viszonyaink közt hegyen-völgyön, erdőn és mezőn minél szélesebb rétegekben éljen és vi-

ljon szép magyar nyelvünk édes dala.

Világos község kicsiny magyarsága augusztus hó folyamán kétszer rendezett műkedvelői előadást. Tóth Ede „Faluroszsza” című népszínművét tanulták be a lelkes műkedvelők és adták elő kedvesen. Liszt István rendező és derék munkatársa Sziklai Alajos alapos munkát végeztek a darab színrehozatalával s a szereplők mindegyike külön-külön is dicséretet érdemel úgy az egyes jellemek helyes kidomborításáért, mint az egész darabnak folyékony, természetesen pergő lejátászáért. Hallay Aranka „Finum Rózsija” és Göndör Sándor (Loósz Árpád) igen jó alakítások voltak, dalaikat érzéssel, kellemesen csengő hangon adták elő, hasonlóképpen Feledi Boris (Albert Mancsi) és Bátki Tercsi (Holub Rózsika) további Bezenyi István, Renz Gáspár és Kovács György s a többiek valamennyien hozzájárultak ahhoz, hogy Tóth Ede régi és híres darabját Világos magyarságának élvezetesen bemutassák. A népszínmű előadása előtt és után a Társaskör énekkara adta elő a Balatoni nőiátkat és Révay Bortalát, szépen színezve érzéssel.

A vámosudvarhelyi „Zsámolyhegy” magyar tornya. A vámosudvarhelyi magyar egyházak a szomszéd egyházak nagy részvételével augusztus hó folyamán szentelték fel a „Zsámolyhegyre építettközös tornyukat. A magyar testvériség igaz jeléül építették és annak bizonyosságául, hogy csak magyaroknak tudják magukat. Az alig pár száz lelket számláló egyházak minden külső támogatás nélkül építették föl önerjükön ezt a tornyot és tették láthatóvá szívük közös, egymást megértő és szeretőérzését. A toronyszentelést a kükölli református egyházmege esperese: Fejér Pál végezte. Ünnepi beszédet az unitárius körök egyház esperese: Guidó Béla tartott. Lélekemelő imával *Dr. Ilyés Géza* ref. egyházmegei főjegyző emelte a lelket a mennyei Atyához. Báró Bornemisza János az udvarhelyi magyarsághoz intézett szót: A Zsámolyhegy közös tornyát soha másnak, sem reformátusnak, sem unitáriusnak, sem kálholikusnak az itt élő magyarság tekintse, hanem csak magyar toronynak... A toronyépítésnek történetét a református egyház fáradtságot és áldozatot nem ismerő főgondnoka Szekeres György ismertette, mely után Bodoczi Sándor unitárius és Benkő Elek református lelkászoknak beszédei zár-

ták be a szép ünnepélyt. Hogy a Zsámolyhegyen torony épülhetett, azt a vámosudvarhelyi magyarság Szekeres György ref. főgondnoknak köszönheti. A ref. főgondnok mellett az ünnepély rendezésében leánya Szekeres Irénke tanítónő végzett dicséretes és elismerést méltán megérdemlő munkát az ifjusággal rendezett estélyi előadásban.

MEZŐGAZDASÁG.

Ne vessünk agyat a kártevőknek!

— Jó tanácsok gazdasszonyok és kertészek számára. —

Mikor a gazdasszony konyhakertjének termését ősszel leszüreteli, betakarítja, a visszamaradt növényrészeket: torzsákat, gyökereket, elszáradt szárazakat, indákat stb. rendszerint a földben hagyja. Ugy tervezi, hogy ásás, vagy szántás alkalmával majd a földbe jutnak azok s így a talaj erejét növelik. Ebben azonban nagyot téved a konyhakerti művelője. A talaj televénytartalmát csak kis mértékben szaporítja, míg a különféle állati és növényi ellenségeknek szaporodását nagymértékben előmozdítja. Hiszen ezekben a visszamaradt részekben számos ellenség lappang, amely a földbeásás után sem pusztul el, hanem áttelel, hogy tavasszal az odaültetendő új növényekre telepedjék át.

A káposztafélék visszamaradt torzsáiban s gyökerén élnek a *gubacs-barkó* kukacai, a *káposztalégy* nyulvei; *káposztagyöngy*-betegség is ott telepedett meg. A kinemszedett, de visszahagyott csenevész növények meg valóóságos gyűjteménytárai a különféle rovarkártevőknek és betegségeknek. A különféle *bagoly* pillék, a *répapillangó* és *káposztamolypillék* hernyói, a *földibolhák*, *káposztapoloskák*, *levéltevek* itt élnek vig világukat. A *büdös rothadásban* elpusztult hagyma, a *fekete rothadásban* szenvedő káposzta, a *lisztharatos* és *állisztharatos* tök dinnye s uborkaindák a betegség millió meg millió csiráját rejtik elszáradt vagy rothadó testükben.

Ezeket a visszamaradt növényeket s növényrészeket mind gondosan ki kell szedni a talajból, összegyűjteni s azután elégetni. A trágyalébe mélyen elsüllyesztett torzsákban s más részekben is elpusztulnak a kártevők.

A spárga száraz kóróját ősszel

vágjuk le s vessük szintén tűzbe, mert belsejében tanyáz a *spárgabogár* s a *spárgalégy* bábja. Itt teletel e két hirhedt spárgaellenség. A levágást minél mélyebben, egészen a gyökérkoronáig végezzük.

A talaj őszi ásása vagy forgatása alkalmával felszínre került különféle rovarokat, illetőleg ezek fejlődési alakjait: pajorokat, hernyókat, bábokat gondosan gyűjtjük össze. Jutalmazzuk az ilyen munkáért külön a munkásainkat. A kiadás a természetbűntetésben, mit ily módon megmen-tünk, bőségesen megtérül. Segítségül hívhatjuk ingyen munkásainkat: a baromfiakat is. Bocsássuk a friss ásásra, mindjárt kapargálni kezd. Amit az ember szemre észre nem vett: apró légybábok, drótférgek, csigapetéék stb., a baromfi éles szemét s így begyét sem kerülhetik el. Legyen azonban gondunk arra, hogy a baromfinak ilyenkor elegendő ivóvíze legyen s kínáljuk meg néha némi magelességgel is, hogy az egyoldalú rovartáplálék tulságos élvezetétől baja ne essék. Mert elvégre sok a jóból is megárt, nemcsak az emberliának, hanem a baromfinak is.

Egyébként ezekhez a szabályokhoz ragaszkodjunk évközben is. Valahányszor valamely tábla üres lesz, a letakarított növény visszamaradt részeit mindannyiszor gyűjtjük össze s égessük el. Ugyancsak valahányszor földmunkát, főleg ásást végzünk, kössük azt egybe a felszínre került kártevők gyűjtésével.

A *trágyázás* legmegfelelőbb ideje az őszi. Ekkor jutassuk a trágyát a talajba, hogy tavaszig elkorhadása már folyamatban legyen. Kiváló gondot fordítsunk a trágya aláakará-sára. A talaj felszínén ne maradjon vissza trágyacsomó, mert az több veszedelmes kártevőt csalogat oda. A bagolypille, a pattanóbogár, a különféle zöldszeglegyek, elsősorban a trágyára, illetőleg trágyás felszínt mutató talajra rakják petéiket.

A trágya legyen *lótétűtől mentes*. A melegágy elhasznált trágyáját, mielőtt a trágyatelepre vinnők, alkalmas helyen teregessük szét s kapartassuk baromfival, vagy turassuk sertéssel, hogy az kiszedje belőle a lótetűt. A melegágyban ugyanis rendszerint lótetű él. Mikor trágyáját a trágyatelepre visszük, benne a lótetűt is áttelepítjük oda. Ez a trágyatelepen jól érzi magát, vígan szaporodik s mikor kerítünkbe trágyát viszünk, a lótetűt is vele visszük s így magunk egyengetjük utját. Tanácsos ennél fogva, hogy trágyáin-

kat, ha a lótetű nyomait megtaláljuk benne, a kertbe, kihordás előtt is, a fentírt módon megüszítettassuk a fértől.

A lótetű irtása, ha valahol tanyát ütött, nehéz és körülményes. Egyféle eljárással célt nem érhetünk, hanem egész éven át állandóan üldöznünk kell s minden eljárást alkalmaznunk kell. Ősszel ássunk a fertőző táblákon vagy táblák között félméter széles s ugyanolyan mély árkokat, ezeket töltjük ki friss lóganajjal, hogy a meleget kedvelő s kereső lótetű télvíz idejére odahúzódjék. Az ekként összezsálogatott lótetűt azután kora tavasszal, már februárban, elpusztíthatjuk oly módon, hogy az árkokat felbontjuk s a baromfiat rábocsátjuk.

A babkarók hézagaiba húzódtot télre a *takácsatka*, a kertészek „vörös pókja”. A kiszedett karókat ős-szel fertőtlenítsük, még pedig higított petróleumemulzióban vagy 10 százalékos gyümölcsfa karbolineum oldatban való áztatással. Előbb néhány napig a karók egyik végét, majd megfordítva, a másik végét áztatjuk a folyadékot rejtő hordóban. Fertőtlenítés után a folyadékot ne öntsük ki, hanem permetezzük meg vele a kert fa- vagy falkerítését is, mert annak hézagaiba is húzódiik teledésre a takácsatka.

Jól végzett munka után jön a téli pihenő. A különféle kártevők mintájára a kertészet is teletel. De ez a teledése ne legyen — mint azoké — tétlen vesztegelés, hanem, ha már a *testi* munkától fel is van mentve, végezzen legalább *szellemi* munkát: gyarapítsa ismereteit hasznos szakmunkák és szakfolyóiratok olvasásával.

Kadocsa Gyula.

Olcsó orvosságok.

A káposzta.

A káposzta levele tűzön megmelegítve és mellre téve, megkönnyebbíti a lélegzést. Ugyanez az orvosság enyhíti a köszvényt és a csuizt is. A savanyu káposzta legjobb orvosság a súly ellen. A vörös káposztának nagy gyógyító ereje van. Különösen jó sebek, sebhelyek gyógyítására, kltisztítására, behuggesztésére. Az ecetbe el-tett vörös káposztának a leve jó köhögés ellen. Ugyanebből a léből lehet készíteni szirupot is; mégpedig a meg-szúrt levét fel kell főzni kétszer akkora súlyu cukorral, mint maga a lé. Az így elkészített szirupból 2—3 kanál elosztatja a kezdődő részegséget. A káposzta ételnek elkészítve, megszünteti a szorulást.

Az ugoroka.

A magvából szintén úgy, mint a tökmagból, ital készíthető, melyet eredményesen használhatunk bél-, hughy-hólyag, hughycsögyuladások ellen. Kül-sőleg pedig kissé sűrűbbre elkészítve, az aranyér és égési sebek fájdalmait enyhíti.

A szept. 28-ra hirdetett cukor-répatermelői vándorgyűlést okt. 5-re halasztották. Az Erdélyi Gazdasági Egylet Cukorrépatermelői Szakosztálya által szept. hó 28-ra, keddre tervezett keresztesi (Torda mellett) vándorgyűlése a közbejött elháríthatatlan akadályok miatt egy héttel későbbre, vagyis okt. hó 5-re, keddre halasztatott el, amely körülményről ezuton is értesíti a Szak-osztály az érdekelt gazdaközönséget, kérve, hogy azon minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

P I A C.

A gabonaüzlet teljesen pang, kivétel nincs, a gazdák a jelenlegi árak mellett termelési költségüket sem találják meg. A kivétel szünetelését több körülmény okozza. A lej szokatlanul emelkedett, a fuvar-díjak növekedtek, a buza minősége gyenge. — *Kukorica* ára némileg esett, mivel a kedvező időjárás a terméskilátásokat megjavította. — *Lóherében* a Bánát kivételével nagyon jó a termés. — A *bor* fogyasztása a szeszárok emelkedése következtében fokozódott. Az árirányzat nagyon szilárd. Aradi 10 maligandos borért literenként a lermelónél 14 lejt ígérnek.

Állatárak.

A kivétel csökkent, viszont a bel-földi forgalomban az árak továbbra is szilárdak.

Székelyudvarhelyen fejőstehén darabja 10—12 ezer lej, növendék marha darabja 4 ezer lej, vágómarha 10—13.000, igásokör párja 30 ezer lejig, hizott ökör per kg., élősúlyban 21—34, zsirsértés 37—40 lej, hussértés darabja 2—3000 lej. *Székelykeresztúron* a nagy felhajtás mellett vevők egyáltalán nem voltak, a másnapi zsidóünnep miatt. Az árak szilárdak voltak. *Szatmáron* a zsirsértés 2 métermázsán felül per kg. élősúlyban 36, 2 mázsán aluli 30 lej. *Temesvárr* vidékén: hizott-ökör darabja 15—18.000 lej, igásokör párja 15—22.000 lej, fejőstehén darabja 9—13.000 lej, borju per kg. élősúlyban 32—34 lej, zsirsértés 29—34 lej.

SZÖVETKEZET.

Husz esztendő határán.

A „Rugonfalvai Tejszövetkezet” jubileuma.

A szomszédos községek, szövetkezetek élénk részvétele mellett gazda és szövetkezeti nap keretében ülte meg a Rugonfalvai Tejszövetkezet 20 éves fennállásának emlékét. Munkás, küzdelemteljes 20 év határára tett ez a tejszövetkezet méltó emlékkövet és jelölte meg az utat, amelyen haladva biztosíthajuk népünknek kulturális és gazdasági előhaladását.

A Rugonfalvai Tejszövetkezet bebizonyította, hogy a helyesen irányított szövetkezeti munka az egyedüli erő, amely képes arra, hogy a nagy világégből kikerült embert újból emberré tegye és a mindeneket átfogó, igaz szeretet nevében oda állítsa az együtt-egymásért való munka, a közjó szolgálatába.

Az ünnepély már a délelőtti istentiszteleten megkezdődött, ahol az domborodott ki, hogy a földi vagyonnak csak úgy van értelme és értéke, ha azt oda tudjuk állítani a haladás, a kultúra támogatására.

A délután folyamán szépen sikerült állatképzés és fejlődő verseny volt a székelykeresztúri járás agilis állategészségügyi felügyelőjének, Szilassi Jenő főállatorvosnak elnöklete és szakzerű vezetése mellett. A bíráló bizottság a szomszéd községek kispapjából alakult és pedig: Szőke Gábor tanító, Máthé János ny. gazdatiszt, Kis Károly, Lázár Gergely és Márton András kispapokból tevődött össze. Mindenkinek kellemes meglepetést okozott ez a kiállítás: nem is gondoltunk arra, hogy ennyi jó fajtájú, (köztük több tiszta fajtájú is) jól gondozott, jó tejelő tehén és szépen fejlődő növendék állat legyen Rugonfalván. Ezt pedig egyedül a tejszövetkezetnek köszönhetik. A kiállításon díjakat nyertek legjobb fajtájú teheneikkel: Bíró Mihály, Borbély Mózes, tejelő teheneikkel: özv. Sebesi Sándorné, Kiss József; növendék állataikkal: Vetési Elek, Molnár Ferenc. Nyertesek a díjak nagy részét az árvizkárosultaknak juttatták.

Este műsoros táncmulatság volt, amelyen Szilassi Jenő főállatorvos elismeréssel méltatta a kiállítás jelentőségét és élvezetes előadást tartott a simentháli teheneiről és azoknak nálunk honos tájfajtáiról. Kiemelte Rugonfalva községet, melynek lakói jó

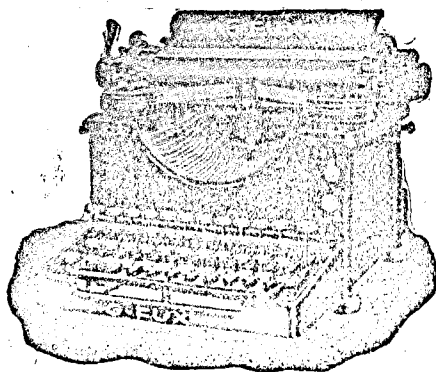
fajtájú és jó tejelőképességű tehének gondos tenyésztése által Erdély egyik legjobb állatállományu községévé fejlesztették a semmi más jövedelmi forrással nem rendelkező községet.

A szövetkezet multját Bíró Domokos legrégebb tag, jelenét Kovács Ferenc ref. tanító, elnök ismertette. 1906-ban 27 taggal alakult ez a szövetkezet és ma a községnek minden lakója tagja és előmozdítója ennek az áldást hozó egyesületnek. Az évi forgalom 1.000.000 leu. Kiemelkedő pontja volt az estélynek Elekes Béla hitelszövetkezeti ellenőr lebilincselő, szellemes előadása a szövetkezetek közgazdasági hasznáról. Bíró Dezső helybeli lelkész, mély jövőbe látással beszélt a szövetkezetek világszövetségéről és a szövetkezeteknek az örök béke megvalósítására való törekvéseiről.

Megható módon fejezte ki a szövetkezet a háláját két volt elnöke, Kovács István, jelenleg kercesdi lelkész, a szövetkezeti helyiség építője iránt. Kellemes perceket szerzett Rozsonday Ádám betfalvai lelkész, humoros előadásával. Szépen szavaltak Bíró Sándor ref. teológus és Szentpáli Juliska. Mély átérzéssel énekelt Balogh Ferenc ref. teológus. Dialógot adtak elő Márton Ilonka és Bíró Dénes. Befejezésül a ref. dalárda Petőfi dalokat énekelt.

A Rugonfalvai Tejszövetkezet 20 éves multja legyen záloga a jövő fejlődésnek és példája annak, hogy ne várjunk segítséget senkitől, hanem adjuk össze erőinket, mert a mai nehéz gazdasági válságból egyetlen kivezető ut a szövetkezetekben rejlik erő. *Egy jelen volt.*

IRÓGÉPEK. Smith Premier Nr. 60. Remington. Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

Körmeny Mihály Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák F.-u.) 25. Telefon 9—51. — Telefon 9—51.

IPARI ROVAT.

A kormány ígéretei az iparosok számára. A pénzügyminiszter helyettese közelebbről Kolozsváron járt. A hozzája intézett kérésekre kijelentette, hogy a kormány a kisiparosok támogatására nagyobb összegeket fog fordítani. Szükséges azonban, hogy az ipartestületek élénkebb összeköttetést teremtsenek egymásközött. Az Ipartestületek Szövetségének, amely most tartotta meg nagyváradi közgyűlését, egyre nagyobb jelentőségre kell jutnia.

Az új ipartörvény előkészítése. A munkaügyi miniszteriumnak elhatározott szándéka, hogy az ipartörvényt mielőbb megalkotja. A munkaügyi miniszterium ebben a kérdésben igen okosan akar eljárni és a törvénytervezet megalkotása előtt meg akarja hallgatni az összes romániai iparérdekeltségek véleményét. Erre a célra október hóban országos kongresszust tartanak Bukarestben. A munkaügyi miniszterium felhívása a napokban érkezett meg az egyes ipartestületekhez. Fel-szóllították őket, hogy nevezzék meg delegátusait, ami a legtöbb ipartestületnél már meg is történt. A kongresszus pontos határnapját később fogja a miniszterium közölni.

1800 kolozsvári iparost büntettek meg a munkásbiztosító bejelentés elmulasztása miatt. A kerületi munkásbiztosító és betéptárák minden évben küldenek bejelentési nyomtatványokat a munkaadóknak és ezeket kitöltve vissza kell küldeni. A munkásbiztosító pénztárak ezidőszori működése azonban annyira ellenszenves a munkaadók előtt, hogy Kolozsváron 1800-an nem tettek eleget a kitöltési kötelezettségnek. Ezek most mind büntetőparancsot kaptak, amelyben pénzbírsággal sújtják őket. A büntetőparancs ellen ellenmondással kell élni, mert különben jogerőssé válnak.

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. szept. 27-én.

1 dollár	—	=	195—197	Lei
1 font sterling		=	954—960	,
1 svájci frank		=	38.10—38.40	,
1 francia frank		=	5.40—5.50	,
1 arany márka		=	46.—47.—	,
1 lira	—	=	7.20—7.30	,
1 cseh korona		=	5.71—5.80	,
1 dinár	—	=	3.50	,
1 osztr. shilling		=	27.40—27.80	,
354—360 magyar kor.		=	1	.

MULATTATÓ

Őszi kertben.

Az őszi kertben
Mulatni jó.
Csörög a kedvem,
Mint a dió.

A régi gyermek
Vagyok megint,
Szedve kertünknek
Gyümölcsseit.

Az őszi kertben
Alma, dió.
Zsebem' megtömní.
Velük mi jó.

Fenn a fatetlőn
Szól a batul:
Kinek kezébe
Estem rabul?...

Verem a diót,
Megcsörgetem,
Zsebem tele van
S fell a szívem.

Egy fától a máshoz
Ha sietek.
Gyerek vagyok én,
Boldog gyerek!...

FINTA GERŐ.

Itéletidők magyarázata.

Lapunk máshelyén foglalkozunk az-
zal a borzalmas orkánnal, amely Észak-
amerika legszebb részlein végig söpört.
A tudósok ezt a pusztító természeti erőt
a napfoltok működésével hozzák kap-
csolatba. Munkatársunk az alábbi cikk-
ben tüzetes ismertetést nyújt a napfol-
tok jelentőségéről.

Lapunk hasábjain, de különösen egy régebbi nap-
tárunkban többször olvashatunk a természet különös
csodáiról, az időjárás okairól és tudjuk azt, hogy az
időjárás milyen szeszélyes és mennyi mindenféle elem-
ből tevődik össze.

Van azonban egy hatalmas erőforrás, amelyik
a földi jelenségeket valósággal zsinegen rángatja és a
melyiknek szíve verését, ha még oly messze is van
tőlünk, állandóan érezzük; ez a hatalom a *Nap*.

A kutatások — bizvást mondhatjuk — még csak
a kezdet kezdetén vannak, hogy élető Napunk csodáit
megfejtessük, de már is sok olyan dolgot tudunk ha-
tározottan állítani, a mi ezelőtt még csak 20—30 évvel
is ördögösség számba ment volna.

A Napon folyó jelenségek megfejtése nagy és
nehéz feladat. Meg van állapítva, hogy a Napon hatal-
mas erők működnek, amelyek állandóan nyugtalanság-
ban tartják központi égítéstünket. Ezeknek az erőknek,
hőmérsékleteknek, mozgásoknak hatalmas voltáról em-
beri elme még fogalmat sem képes alkotni, hiszen már
az maga varázslatos cseng a fülnek, hogy a *Nap*
átmérője csaknem másfélmillió kilométer, vagyis át-
mérőjén Földünket épen száztízszer rakhatnók egymás
mellé, ahhoz pedig hogy Földünkben egy övet csinál-
junk a Napnak, közel 400 Földgömbre volna szükségünk.

Ilyen hatalmas számok mellett megtorpan az em-
beri elme!

Említettük, hogy a Napon állandóan hatalmas erők
vannak működésben, az ott végbemenő folyamatokról
a távcső csodás dolgokat tanít.

A legfontosabb jelenségek közé soroljuk, ame-
lyekből a Nap működését, szíveverését megállapíthat-
juk: a *napfoltokat*.

A napfoltok, mint nevük is mutatja, elsötétedett

helyek a Nap felszínén, amelyeknek mívoltát akkor ért-
jük meg legjobban, ha a Nap felső gázrétegében vég-
bemenő örvénylések következményének tekintjük őket.

Hatalmas, nem ritkán 80—100 ezer kilométer át-
mérőjű foltokat is látunk a Napon és nem feltétlenül
szükséges távcső ahhoz, hogy ilyen foltokat észlelhes-
sünk. Egy jó kormos, vagy színes üveggel a nagyobb
foltokat szabadszemmel is észlelhetjük. A múlt év de-
cember havában különösen jól lehetett több napfolt
csoportot látni szabadszemmel is.

Ezek a foltok adnak nekünk hírt a Nap működé-
séről és mindég bizonyos rendszer szerint lépnek fel.
Általánosságban minden 11 évben eléri a foltok száma
a legnagyobb és a legkisebb határt. Amikor a legtöbb
napfolt lép fel: *maximumnak* nevezzük, amikor a leg-
kevesebb: *minimum* a neve. Ne felejtjük el azonban,
hogy a teljes foltmentesség igen ritkán következik be.

Lássuk most már az összefüggést a napfoltok és
földi jelenségek között.

Mindjárt alkalmazzuk is a folyó év jelenségeire.
Az utolsó „minimum” 1923. nyarán volt, azóta a Nap
működése szokatlanul heves lett, mind gyakrabban folt
csoportok lépnek fel és 1925. december havától kezdve
a Nap működése rendkívül erélyes, állandóan foltokkal
van tele.

A napfoltok megjelenése sok légköri jelenséggel
van kapcsolatban, a mágnesű ingadozása, az északi
fények gyakorisága és a most kutatás alatt álló csapa-
dék eloszlás, mind összefüggésben vannak a napfoltok-
kal. Az a megállapítás, hogy erős folt képződés idején
a Nap több hőt sugároz a Földre, mint rendszeren, mind
inkább és inkább beigazolást nyer. Így ilyenkor a világ-
tengerek és föld bővebben párologtatják a vizet és
télen—nyáron csapadék dus idők járnak. Ez a jelenség
télen általában enyhe, nyáron hűvös időjárást jelent.
Állapítsuk meg, hogy az 1926. év teljesen beigazolta
ezt a feltevést.

De más támaszuk is van. A napfoltok megjele-
nésével kapcsolatban erélyesen felléptek a különböző
villamos jelenségek is Földünk légkörében.

Akik messze északon orosz fogságban szenved-
tek, tudják, mi az északi fény! Az a csodálatos fény-
kéve, vagy sugárzás, mely a hosszú sarki éjszakát meg-
világítja.

Folyó évben igen sok fényt észleltek, de meg
kell emlékeznünk a múlt év december haváról, mikor
igen nagy napfoltokkal kapcsolatban egészen déli fekvé-
sű helyeken is észleltek sarki fényt, úgy hogy több
helyen kivonult a tűzoltóság is nem tudva miről van szó.

December óta a Nap dolgozik! Közlünk itt egy
képet Julius 2 iki állapotáról, amelyből látjuk, hogy
meglehetősen tarkított foltokkal. Különösen Junius vége
és Julius eleje azt mutatta, hogy Napunk egész felszine
forrongásban van. Talán elég közel járunk az igazság-
hoz, ha a *mondott hónapok árvíz kdralt az itt
képben közzölt nagy napfolt* csoport számlájára írjuk.

A Nap forog tengelye körül, a foltok elfordulnak fölünk, de egyébként is előtűnik mulnak és keletkeznek, mit hoz a jövő? — nem tudjuk. Lecsendesedik-e Napunk, vagy pedig mind jobban forrongani fog? Nem lehet előre jósolni; olyan erővel és hatalommal állunk

szemben, amelynek leküzdésére az emberi elme nem képes.

Itéletidőket értünk meg és csak egy magasabb Hatalomhoz való fohászzkodás ad reménységet egy jobb és szebb jövőre.

Dr. Szász Ferenc.

Apróságok — Adomák

Egy fej . . .

— Minden családnak csak egy feje lehet, — mondta egy szónok.

— Hej be jó volna, — sóhajt fel egy idősebb ur a hallgatóságban! Éppen most vettem a kilenc lányomnak kalapokat.

Megkapta a magáét.

A mezővárosba hetipiac alkalmával bevisz egy szomszéd falubeli földmives egy kocsi búzát. Amint beér a piacra, egy zsidó gabonakereskedő elkezd ugrálni a kocsinál:

— Buzát hozott, bácsi?

— Az ám! . . .

— Szép a buza bácsi?

— Az ám! . . .

— Mennyiért adja, bácsi?

— Az ám! . . .

A zsidó erre kifogy a türelemből, mérgesen rákiált az alyafira:

— Hát mit gondol maga, bolond vagyok én?

— Az ám! . . . — hangzik az egyhangú válasz.

A régi jó világból.

Negyvennyolc után, a németvilágban történik, hogy egy főherceg utazott egy magyar falun keresztül. Véletlenül egyszerű földmiveskocsira szorult, melynek jóképű kocsisa tudva, hogy német urat visz, az ülést épen a tengely fölött készítette el, mely így éktelenül rázott. A főherceg egy ideig rázatta magát, végre nem állhatta tovább, odaszól a kocsisnak magyarul:

— Ugyan, barátom, nem lenne szives az ülést megigazítani? Kegyetlenül ráz!

A magyar hirtelen hátrafordul nagy meglepetéssel s azt mondja:

— Ejnye! Hát magyar az úr? Én az ülést — németnek csináltam!

Az orvosnál.

— Nem barátom, nem szabad innia, — magyarázza az orvos pacienseinek.

— Minden pohár sör amit iszik, egy hetet vesz el a hátralevő életéből. . .

— Az Istenért, az lehetetlen — hűledezik a paciens, — mert hiszen akkor már vagy kétszáz éve halott lennék.

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtának felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges válasborítékkal el látva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

„A fatörzs köbtartalmának kiszámítása” című szept. 4-iki tanácsunkra (434. lpp) köszönettel a következő levelet vettük: Az alulról 2-ik sorba téves szedés miatt hiba csuszott be, azaz nem 4'26 m², hanem 0'426 m²-nek kellene állania. Ennél a számításnál különben egyszerűbbet ajánlanék. Ugyanis a köbtartalom

$$K = \frac{\text{alsó körlap} \times \text{felső körlap}}{2} \times \text{hossz}$$

$$\text{szussággal. A körlap pedig} = \frac{\text{átmérő} \times \text{átmérő} \cdot 3 \cdot 14}{4} =$$

$$\frac{\text{átmérő} \times \text{átmérő} \cdot 3 \cdot 14}{4} =$$

$$\frac{\text{átmérő} \times \text{átmérő} \times 0 \cdot 7854}{4}$$

$$A \cdot 0 \cdot 7854 \text{ így is írható: } \frac{0 \cdot 7777}{77} \cdot 0 \cdot 7854.$$

De elég pontos a 0'777 7^{is}. Ily módon

csak egy számmal azaz 0'777-el kell szorozni ily módon: P: átmérő volna pontosan 24'82 cm. s így magamagával szorozva = 0'0616 × 0'777

$$\frac{4312}{4312} \\ \text{és } \frac{4312}{4312}$$

0'0482944 azaz 0'48 m² egy méter hosszúságon P. 5 méterre pedig: 0'048 × 5 = 0'250 m². Ez a képlet könnyen emlékeztethet tartható mert csak (7) számmal kell szorozni, a mért átmérőnek magamagával való szorzatát azaz 2-ik hatványát. Mennységtanilag írva:

$$K = d \frac{2\pi}{4} - d^2 \cdot 0 \cdot 6777, \text{ avagy elég } 0 \cdot 77 \text{ is. (id. M. S.)}$$

Gyümölcsfák kimerülése. A gyümölcsfák, különösen a barackfa, melőlőt „kimerül” órlási termést szokott hozni. Másik évben biztosan kiszárad. Ezt úgy hívják, hogy megütötte a guta, okát még nem tudják.

Tehén rugása. A jó fejű 3—4 nap alatt leszoktatja a tehenet a fejés alatti rugásról. Szélden kell, nyitott tenyérrel a tehen oldalára ütögetni egy párszor és néven szólítani, csak azután alája ülni. Aztán hajoljunk a tehen alá, balkézzel simogassuk végig annak combját a tőgyig, ezen túl a balláb feszítő (izmálg) eréig. Ezt most erőlesen megragadjuk és a felső kart a jobb hátsó láb felé feszítjük. A tehen ki akarja kerülni e fogást és klrug, de ha a fejű jól kitart, semmit sem képes tenni; a balláb tartása és a jobb feszítésének egyszerre való hatása következtében veszélyeztetve van, hogy bal oldalára esik.

A tehen még több ízben fogja a klrugást kísérletet megtenni, de a fejű legyen elővigyázatos, csak a jobb kézzel fejjen és biztosítsa magát a tehen haragkifejezéseitől azzal, hogy erős karját a hátsó láb közé téve, a mégis klrugni akaró tehenet eldülésre kényszeríti. Utóbb a rugós állat megbarátkozik az erélyes fejűvel. Ez a munka nyugodt vérmérsékletet és határozottságot kíván, míg hirtelenkedés, hosszú körmök és hideg kezek nem felelnek meg a fejés követelményeknek.

Malacok bélgyilisztaí. Bélgilisztaí ellen használja a Kebal-olajat, melyet a Chinolingyárból Ujpesten me rendelhet és az adott használati utasítás szerint járjon el. A Kebált addig szabad csak adagolni (egyszer, esetleg kétszer), míg a gylisztaí el nem távolodtak tőlük, melyeket ásson el, vagy egésze meg valamennyit.

Szőlőtörköly, mint takarmány. (Szőlősgazda 47). Takarmánynak jobb az égetett, mint a friss, besavanyított törköly. Égetett törkölyből tehenekkel naponként és lejenként 12 kg.-ot is lehet etetni. Vigyázni kell, hogy a főzűstből a meleg, tiszta folyadékot lebocsássa, sőt célszerű a törkölyt még kiszajtolni. A szőlőtörkölyt nagy rakásokban hagyja a levegőn, míg feletetésére kerül a sor. A szőlőtörkölynek azonban, bárhogy kezeljük is, kevés a tápláló értéke és inkább csak az állat gyomrának és beletének a kltöltésére szolgál.

Muskátlí ápolása. A muskátlí ápolása a legegyszerűbb. Mindig lehet dugványról növeszteni. Fő, hogy minél kevesebb víz-et kapjon. Igen szereti a napot. Szabadban a legmelegebb napokon sem szabad öntözni. Cserépbén néha lehet locsolni. Télen a pincében eláll. Akkor néha, ha nagyon kiszárad, kicsit meg kell locsolni.

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kap választ, sziveskedjék kérdését — most már 10 L nélkül — másodsor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiad-hassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Kérelem!

Előfizetőink és olvasóink sziveskedjenek e laphoz csatolt felhívásunkat figyelemmel és gondosan átolvasni s ne sajnáljanak egy félórát a „Magyar Nép”-től, mindnyájuk legigazabb és legönzetlenebb barátjától. Az Isten áldja meg szándékaikat, ha megteszik!

F. J. és R. A. Olthévíz, P. P. Borosjenő, K. F. Blhar, K. G. Nyáradselye (40 L.), V. V., V. B. J., Fr. J., K. J., H. J., R. J. és B. G. Dész, E. F., Ifj. B. K. és P. F. Lupány.

Hittelszövegeteket Dicsőszentmárton, K. K. Káptalanhosod, V. M. Radna, K. L. Mára-marossziget, S. S. Brassó.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

Tordaszentlászlói Ifj. Egyesület. A 37-ik számunk „Aranykönyv” rovatában nyugtázott 200 L. adományuk valóban téves szedés volt, mert a helyes összeg 2000 L. — F. J., S. M., M. J. és D. J. Torda-Abudbánya 241. Szívesen indítottuk meg, kérjük cserébe előzékeny és lelkiismeretes kiszolgálásukat, s akkor naptárunkat is megküldjük. — S. M. és K. A. Zernest. A 130—130 L. könyvelve, meleg üdvözet. — B. J. Ditró. Ezt írja nekünk: „A lapot pontosan minden héten megkapom és teljesen meg vagyok vele elégedve. Kívánom lelkemből, hogy ezen lap iról továbbra is nevelhessék bennünk sokáig a jó erkölcsöt és gyujtogassák a faj-szeretet tüzét, ami a mai nehéz viszonyokban bizony alvóféltben van...” Áldja meg az Isten! Testvéri szeretettel öleljük, A 221 L. könyvelve. — T. M. Apatelek. 1925. VIII. 1-től 165 L. befizetése van. — G. Á. 11320-as. Szívesen. — F. J. Szódemeter. 1925. IV. 1-től megy a lap, van befizetése 165 L., tehát a legmúltányosabb számítás szerint is fizetendő még 29 L., címe jó, a 34—38 számok kiküldve. — B. D. Erbogyszó. Közleményeit lehetőleg figyelembe vesszük. M. J. előfizetése rendben, 1927-re is át megy javára 20 L. — D. J. Kolozs. Tudomásul vesszük, hogy M. urnak fizetett 100 L-t, D. J. peéig 50 L-t, M. ur azonban ezekkel még nem számolt el, ezért írunk, a kiküldött 45 és 95 L. könyvelve van. — F. Gy. Petrozsény. Tudomásul vesszük, hogy M. urnak 100 L-t befizetett, de ő még nem számolt el, s innen a felhívás. — Sz. B. Csernátfalu. Gondolatai meglepően szépek, a verselés is elég jó, de tárgya kenyesebb, semhogy leközölhető lenne. Ezt bizonyára ön is megérti. Üdvözet. — P. F. Kézdivásárhely. A lap 1925. X. 1-től megy, s így a befizetett 100 L-el a kényszerű áremeles miatt előfizetés lejárt 1926. VII. 1-én, méltányos elintézetést kérünk lapunk érdekében.

Bányász. A zsilvölgyi bányászok bajáról nemrégiben hoztunk tüzetes ismertetést. Valóságokat, tartalmazó tudósításokat ezután is szívesen fogadunk.

S. P. Felülfizetésekről szóló nyugtázást nem közlünk. Ha ezeknek a közlését is bevezetnők, lapunk csekély terjedelme miatt

sok egyéb szükséges közleményt kellene mellőznünk.

Üzenet a végekről című versben kedves, hangulatos sorok vannak, de egészében igénytelenebb, semhogy közölhetnők.

Sz. J. Azt hisszük, hogy *Ima* című versét egyházának valamelyik lapja szívesen közölné. A *Mohács* című kevésbé sikerült.

H. M. Legutóbb beküldött verseit nem tudtuk fölhasználni. Másokat kérünk.

A „Magyar Nép”-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 60 L., állást kerésők részére 20 szóig 50 L. Előfizetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 8 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvar, Str. Pata 87. szám.

Üzdiszentpéteren 4 hold szántó 1 hold kaszáló szép belsőség gazdasági épületekkel eladó. *Özv. Mocsiné.* R. M. 1820.

II. Kántorhangverseny. A II. kántorhangversenyt Csíkszentkirályon 1926. november 21-én tartják meg, szíveskedjenek a kántor urak minél előbb jelentkezni Szabó Elek kántor-tanítónál Csíkszentkirály.

Állandó alkalmazást keres 28 éves, nős, önálló kereskedő, szakismerettel a fűszer, festék, vas, üvegáru (különösen üvegezés és képherezés) dolgokban, bármelyik szakmában önállóan tud működni, szükség esetén óvadék 100,000 L-ig, raktárnoki vagy fizletvezetői állást is vállal. *Cím a kiadóban.*

Józanéletű, románul és magyarul írni-olvasni tudó fiatal ember gyógyszerésznél, kórházban, ipari vállalatoknál könnyebb szolgálatot keres, esetleg nagyobb fizletkénél boltiszolga lenne, ajánlatokat a kiadóba kér.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

BOGNÁR ÉS SZÁNTÓ

Erdélyi kereskedelmi Rt.
CLUJ — KOLOZSVÁR.

A ministerul Sanitati Publice, Bucuresti által 14226/1923. sz. alatt autorizált gőzüzemű likörgyár; bor és sör nagykereskedés, szesz szabadraktár.

80 lóerős

Stock motoreke

külföldi állapotban teljes gyári felszereléssel olcsón eladó, vagy hibás gépekre becserelem. — Munkában megtekinthető. Cím: Sztarek Károly főgépezés, Macea—Mácsa, Jud. Hradmegye.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatatalunkban.

Vállalunk

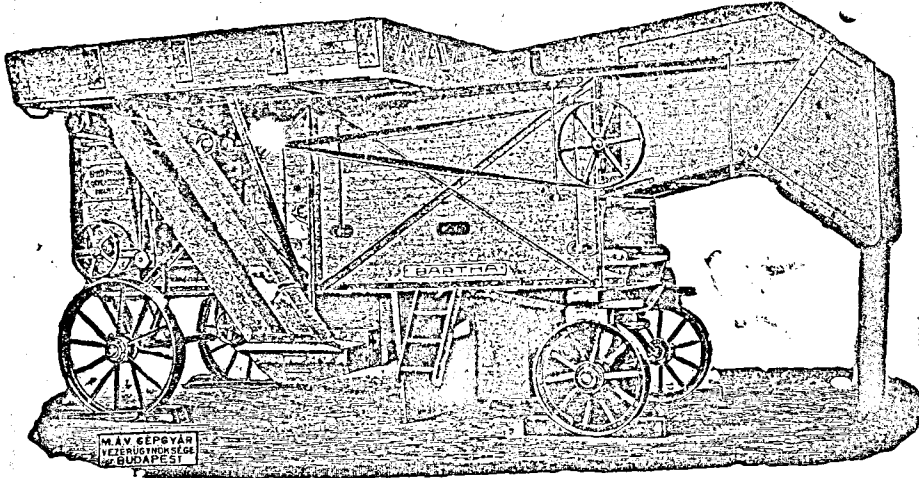
cséplőgép, lokomobil, motor javításokat.

Készítünk

egyed és páros szalmarázó tengelyeket.

Toth Testvérek, Brasov, Strada Cruci 12.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

== Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat. ==
Rivánatra Fordson traktorral, petrolium v. nyersolaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennél fogva mint hirdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
fél évre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatala:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u, 1.

CLUJ—KOLOZSVÁR.

**Kolozsvári Takarékpénztár és
Hitelbank Részvénytársaság**
Cluj—Kolozsvar, Piata Unirei
(volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Ciőkjai: Déren, Dicsőszentmértonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár K.-T. Nagynyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár K.-T. Torda Udvarhelymegyei Takarékpénztár K.-T. Székelyudvarhely.

Arurektároló a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — **Bank deposit!**
Eneadályozott devizahely!

Legelőkelőbb kalapszalona a

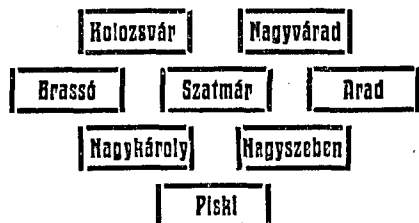
Cluj—Kolozsvar, Piata Unirii (Főter.)

Állomásokon is kapható
a „MAGYAR NÉP“.

Örömmel hozzuk olvasóink tudomására, hogy a

Magyar Nép, Pásztortűz és

az Erdélyi Irodalmi Szemle

állomásokon is megvásárolhatók az állomási hírlapárusítónál.

Ismerőseink, barátaink, ha utaznak, kérjék és vásárolják lapjainkat!

Minden magyar ember olvassa

az **UJSÁG**-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj—Kolozsvar, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

„Transsylvania“ Bank r.-t.
azelőtt

Gyulafehérvári Takarékpénztár r.t.

Alapítatott: 1872. évben.

Flókiintézetel:

**Kézdivásárhely
Csikszereda
Ditró
Torda**

Elfogad betéteket, leszámítól váltókat és bárhova teljesít átutalásokat és meghitelezéseket

Vezérképviselőte:

A Gazdák Általános Biztosító r.t.-nak

Affiliált Intézetete:

Parajdi Közgazdasági Bank, Parajd.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŰINTÉZETÉBEN

CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatali igazgató